

การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน
ของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4

The purposes of the development of school supervision on
teaching management at Bodindecha (Sing Singhaseni) 4 school

ธัญมัย แฉล้มเขตต์¹ และ อรรถพล อารยเชมกุล²

Tanyamai Chalangkate¹ and Attaphol Arayakemkul²

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

Faculty of Arts and Sciences Southeast Asia University, Thailand

Corresponding Author, Email: triamtan@gmail.com¹

Received: 2025-10-03; Revised: 2025-10-30; Accepted: 2025-10-31

บทคัดย่อ

การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 เป็นการวิจัยที่มีความวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 และศึกษาผลการใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 ด้วยวิธีการวิจัยและพัฒนา ผู้วิจัยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้รับการนิเทศ (สอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน) จำนวน 3 คน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียน บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 จำนวน 233 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินโครงสร้างกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน แบบสัมภาษณ์เพื่อทราบปัญหาและความต้องการการนิเทศ

ภายในด้านการจัดการเรียนการสอน แบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนการสอน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบใช้สถิติทดสอบค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวที่ไม่เป็นอิสระจากกัน และข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนากลกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 พบว่า กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในเทศอยู่ในระดับมาก โดยแต่ละองค์ประกอบมีความสอดคล้องเกี่ยวข้องกัน และกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 มี 6 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Management by data : M) ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการนิเทศ (Planning : P) ขั้นตอนที่ 3 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing : I) ซึ่งประกอบด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างเสริมแรงบันดาลใจ 2) การใช้ผังมโนทัศน์ 3) การถ่ายโยงการเรียนรู้ 4) การเรียนรู้จากการปฏิบัติ 5) การสร้างความชำนาญ ขั้นตอนที่ 4 การจัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources : A) ขั้นตอนที่ 5 การปฏิบัติงานตามแผน (Doing : D) และขั้นตอนที่ 6 การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Assessing Process : A)

2. ผลการใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 พบว่า

- 2.1 สมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศอยู่ในเกณฑ์ ระดับดี
 - 2.2 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 - 2.3 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยครูผู้รับการนิเทศ อยู่ในเกณฑ์ระดับ มากซึ่งมีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจแตกต่างจากค่าเฉลี่ยที่เป็นค่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสูงกว่าค่าเฉลี่ยที่เป็นเกณฑ์
 - 2.4 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2566 มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) วิชาภาษาต่างประเทศสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ
 - 2.5 ครูผู้รับการนิเทศมีความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 อยู่ในเกณฑ์ ระดับมาก
- การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 เป็นกระบวนการนิเทศการจัดการเรียนการสอนวิธีการหนึ่งที่สามารถนำไปขยายผล เพื่อประยุกต์ใช้ในการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 ต่อไป

คำสำคัญ: กระบวนการนิเทศภายใน, การจัดการเรียนการสอน

Abstract

The purposes of the development of school supervision on teaching management at Bodindecha (Sing Singhaseni) 4 school were to; 1) develop the school supervision and 2) study the effects of school supervision process by applying Research and Development approach. The Samples of this study were; 1) 3 teachers who instructed grade 9th students in Basic English course and 2) 233 of grade 9th students in academic year 2023. The sampling applied in this study was cluster random sampling. The instruments implied to this study were school supervision on teaching management assessment form, problem and needs analysis interview form, teaching management evaluation form, leaning outcome in basic English evaluation form, students' satisfaction questionnaires, and teachers' satisfaction questionnaires. The statistic used in this study were; T-test (one-sample T-test) and T-test for independent sample and the content analysis was analyzed to find out qualitative data.

The results of this study were as follows;

1. 7 experts agreed that the school supervision on teaching management at Bodindecha (Sing Singhaseni) 4 School was appropriate and practical at high level and each element was consistent. In addition, the school supervision included 6 steps; 1) Management by data (M), 2) Planing (P), 3) Informing (I) which consisted of 5 steps in teaching; a) Motivation, b) Mind-Mapping, c) Integrating, d) Learning by doing and e) Practicing, 4) Allocating Resource (A), 5) Doing (D) and 6) Assessing Process (A)
2. After the school supervision on teaching management, the results showed that;
 - 2.1. Teachers' teaching efficiency was at the acceptable level.
 - 2.2. Grade 9th students had higher post-test mean score in English than the pre-test mean score at the statistic significant level 0.05.

2.3. Students' satisfaction toward teachers who had participated in school supervision was at the highest level which was different from the standard criteria at the statistic significant level at 0.05 and was considered higher than the standard criteria.

2.4. Grade 9th students in academic year 2023 had higher mean score on English in the National Test than the whole country's mean score.

The study and Development in school supervision on teaching management at Bodindecha (Sing Singhaseni) 4 School is an approach that should be continued developing and applied in other supervision for teachers in different departments at Bodindecha (Sing Singhaseni) 4 School.

Keyword: supervision process, teaching management

บทนำ

คุณภาพของครูในหลาย ๆ ด้านจะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษา ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนจึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาครูเป็นอันดับแรก ถ้าครูมีคุณภาพยังไม่ดีพอก็เป็นการยากที่จะพัฒนาให้นักเรียนมีคุณภาพที่ดีได้ ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 ได้มีการสำรวจและศึกษาสภาพปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนพบว่า กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนยังขาดการดำเนินการที่ต่อเนื่องเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน กรณีดังกล่าวนี้อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอนของครูและประสิทธิผลทางการเรียนของนักเรียน การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการในการปฏิบัติงาน ที่ผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนร่วมมือกันจัดทำขึ้น โดยมีจุดประสงค์เพื่อปรับปรุงงานต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน ในทางที่จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น และมีลักษณะที่พึงประสงค์ การนิเทศการจัดการเรียนการสอนหรือการจัดการเรียนรู้ที่จัดเป็นงานหลักประการหนึ่งของการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นภารกิจที่มีความสำคัญยิ่งของการบริหารงานวิชาการ โดยการนิเทศภายในโรงเรียนมีความมุ่งหมาย เพื่อ พัฒนาและส่งเสริมการบริหารและงานวิชาการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการสำรวจ วิเคราะห์ วิจัยและประเมินผลเพื่อปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน และเอกสารทางวิชาการให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนและครูผู้สอน ตลอดจนเป็นการพัฒนาโดยเฉพาะครูผู้สอนให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์อันจำเป็นที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอน การจัดการศึกษา ทั้งให้สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ได้ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553)

จากปัญหาการนิเทศการศึกษาและการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 ดังที่กล่าวไว้ในเบื้องต้น โรงเรียนโดยคณะกรรมการกลุ่มบริหารวิชาการจึงมีความเห็นร่วมกันว่า ควรให้ความสำคัญต่อกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มทางเลือกเกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอนให้ครู ซึ่งโรงเรียนอาจช่วยครูผู้สอนได้ด้วยการพัฒนาหารูปแบบเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 และถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้ออกไปยังครูผู้สอนด้วยระบบการนิเทศ โดยหวังว่าการดำเนินการดังกล่าวนี้จะช่วยเพิ่มเทคนิควิธีการสอนให้ครู พร้อมทั้งเป็นการช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบดินทร เดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 จึงควรเป็นการพัฒนางานวิชาการซึ่งเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศด้านการจัดการเรียนการสอน ในลักษณะเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ

พัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้เพิ่มมากขึ้น

เหตุผลและความสำคัญดังที่ได้กล่าวมา ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษารับผิดชอบบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 ซึ่งเป็นงานหลักที่สำคัญของโรงเรียน จึงได้ดำเนินการพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 ขึ้นมา ทั้งนี้โดยมีการดำเนินการตามลำดับขั้นตอน

ของกระบวนการวิจัยและพัฒนาเป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจสภาพปัญหา ศึกษาและสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การสร้าง และตรวจสอบกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน และขั้นตอนที่ 4 เป็นการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งผลจากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยคาดหวังว่า การพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 ที่ดำเนินการขึ้นมานี้ จะสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน เพื่อเพิ่มทางเลือกด้านการจัดการเรียนการสอนสำหรับครูผู้สอน ตลอดจนช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลในการนิเทศด้านการจัดการเรียนรู้ และช่วยพัฒนาเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4
2. เพื่อศึกษาผลการใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 ดังนี้
 - 2.1 สมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ
 - 2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเรียนกับครูผู้รับการนิเทศ
 - 2.3 ความพึงพอใจของนักเรียน ต่อการจัดการเรียนการสอนโดยครูผู้รับการนิเทศ
 - 2.4 ผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) วิชาภาษาต่างประเทศของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2566
 - 2.5 ความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศ ต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้ คือ

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจปัญหา ความต้องการ ศึกษาและสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนนี้เป็นการศึกษา สำรวจ ความต้องการในการพัฒนางานนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบดินทร เดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 และศึกษารวมทั้งสังเคราะห์กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นที่1 สำรวจปัญหาและความต้องการพัฒนางานนิเทศภายในด้วยวิธีการสัมภาษณ์ ขั้นที่ 2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศและการจัดการเรียนการสอน

และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน พบว่า ได้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 6 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Management by data : M) ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการนิเทศ (Planning : P) ขั้นตอนที่ 3 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing : I) ขั้นตอนที่ 4 การจัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources : A) ขั้นตอนที่ 5 การปฏิบัติงานตามแผน (Doing : D) และขั้นตอนที่ 6 การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Assessing Process : A) และสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนได้วิธีการจัดการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างเสริมแรงบันดาลใจ 2) การใช้ผังมโนทัศน์ 3) การถ่ายโยงการเรียนรู้ 4) การเรียนรู้จากการปฏิบัติ 5) การสร้างความเข้าใจ

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาใช้ร่างกระบวนการนิเทศภายในพร้อมทั้งจัดทำเครื่องมือวิจัย โดยดำเนินการเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 จัดทำโครงร่างกระบวนการนิเทศภายในและเครื่องมือการวิจัย ระยะที่ 2 ตรวจสอบ โครงร่างกระบวนการนิเทศภายใน โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน โดยใช้แบบประเมินโครงร่างกระบวนการนิเทศภายใน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของโครงร่างกระบวนการนิเทศภายใน พบว่า ทุกองค์ประกอบของกระบวนการนิเทศภายในมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยแต่ละองค์ประกอบมีความสอดคล้องเกี่ยวข้องกัน และระยะที่ 3 เป็นการปรับปรุงแก้ไขโครงร่างกระบวนการนิเทศภายในก่อนนำไปทดลองใช้ การจัดทำเครื่องมือวิจัยมีการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อหาค่าความตรงตามเนื้อหา และผู้วิจัยหาค่าความเที่ยง อำนาจจำแนก และความยากง่ายของเครื่องมือ โดยนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับนักเรียนซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้รับการนิเทศ (สอนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน) จำนวน 3 คน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 จำนวน 233 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ใช้แผนการทดลองแบบ One Group Pretest Posttest Design วัดความรู้ภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียน ก่อนและหลังการทดลองด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วัดสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศด้วยแบบประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนการสอน และวัดความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจของครูผู้รับการนิเทศ พร้อมทั้งประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไขกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยประเมินภาพรวมการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน โดยประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการทดลองในขั้นตอนที่ 3 และประเมินภาพรวมกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 คน รวมทั้งข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและสัมภาษณ์ของผู้วิจัยขณะดำเนินการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน มาใช้ประกอบการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 ให้มีความถูกต้อง ชัดเจน และมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบใช้สถิติทดสอบค่าที่แบบ One Sample t-test และ t-test for dependent sample ในส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 พบว่า

1.1 การสร้างและพัฒนากระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 ได้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 ประกอบด้วยการดำเนินงาน 6 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Management by data: M) ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการนิเทศ (Planning: P) ขั้นตอนที่ 3 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing: I) ประกอบด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างเสริมแรงบันดาลใจ 2) การใช้ผังมโนทัศน์ 3) การถ่ายโยงการเรียนรู้ 4) การเรียนรู้จากการปฏิบัติ 5) การประเมินผลการปฏิบัติงาน ขั้นตอนที่ 4 การจัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources: A) ขั้นตอนที่ 5 การปฏิบัติงานตามแผน (Doing: D) และขั้นตอนที่ 6 การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Assessing Process: A)

1.2 การตรวจสอบกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 พบว่า กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และแต่ละองค์ประกอบของกระบวนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน มีความสอดคล้องและเกี่ยวข้องกัน

2. ผลการใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 พบว่า

2.1 สมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ อยู่ในเกณฑ์ระดับดี

2.2 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ พื้นฐานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยครูผู้รับการนิเทศ อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจแตกต่างจากค่าเฉลี่ยที่เป็นค่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสูงกว่าค่าเฉลี่ยที่เป็นเกณฑ์

2.4 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2566 มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) วิชาภาษาอังกฤษต่างประเทศสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ

2.5 ครูผู้รับการนิเทศมีความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

อภิปรายผล

1. ผลการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของ

โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 จากการตรวจสอบพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และแต่ละองค์ประกอบของกระบวนการนิเทศภายในมีความสอดคล้องเกี่ยวข้องกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยมีการดำเนินการพัฒนาอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนการพัฒนาที่ชัดเจน เป็นไปตามหลักการนิเทศภายในโรงเรียนตามกระบวนการนิเทศ 4 ขั้นตอนหลัก (จิตติมา วรรณศรี, 2557) คือ 1) การสำรวจสภาพและปัญหา 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การดำเนินการนิเทศ และ 4) การประเมินผลและปรับปรุง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า กระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นงานที่ผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนต้องร่วมมือกันจัดขึ้น โดยมีจุดประสงค์เพื่อปรับปรุงงานต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของ การจัดการเรียนการสอนในทางที่จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น และช่วยให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์

(อารมณ ฆนวนจิตร, 2556) ซึ่งการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้หลักแนวทางการจัดการเรียนรู้จากการปฏิบัติให้เกิดทักษะ ซึ่งเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ ปฏิบัติการโดยยึดหลักให้นักเรียนหรือครูผู้รับการนิเทศได้ทำหรือสังเกตเป็น เป็นการเอาอุปสรรคมาอธิบาย นามธรรมและเป็นวิธีที่ผู้ปฏิบัติสามารถค้นพบข้อสรุปได้ด้วยตนเอง (Cooney, Thomus J., 1975) การ เรียนรู้จากการปฏิบัติ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีทักษะและประสบการณ์ต่างกันมาร่วมกัน วิเคราะห์ปัญหา ในการทำงานแล้ววางแผนในการแก้ปัญหา จากนั้นจะมีการปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาตามแผนที่วางไว้ ซึ่ง ระหว่างการดำเนินการแก้ปัญหา กลุ่มผู้เรียนจะมีการพบปะกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างต่อเนื่องทำให้เกิด การเรียนรู้ร่วมกันในการแก้ปัญหา (Gordon, S.E., 1993)

2. ผลการใช้กระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน

บทินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 ที่พบว่า สมรรถนะการจัดการเรียนการสอนของครูผู้รับการนิเทศ อยู่ ในระดับดี และครูผู้รับการนิเทศมีความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Management by data: M) ตลอดจนร่วมกันวางแผนการนิเทศ (Planning: P) กับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในโรงเรียน รวมทั้งครูผู้รับ การนิเทศ ผลการวิจัยดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของนพพรพรรณ ญาณโกมุท (2558) ซึ่งพบว่า ครูมีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้สูงขึ้น โดยแยกได้ดังนี้ 1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้และ วิธีการนิเทศภายใน หลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ หลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของวชิรา เครือคำอ้าย (2552) พบว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์ วิชาชีพรู มีสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดของนักเรียนประถมศึกษา หลังการใช้รูปแบบการ นิเทศสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการนิเทศ และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบ การนิเทศเพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดของนักเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับมาก ที่สุด และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของกนิษฐา เชาว์วัฒนกุล (2553) ซึ่งพบว่า สมรรถนะด้านการสอน ของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู อยู่ในระดับสูงมาก สมรรถนะด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน อยู่ในระดับสูง มาก นอกจากนี้ระดับความพึงพอใจของอาจารย์นิเทศต่อรูปแบบการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำอยู่ในระดับพึง พอใจมากที่สุด และความคิดเห็นของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูที่มีต่อรูปแบบการดูแลให้คำปรึกษา แนะนำ อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

การดำเนินการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน เป็นกระบวนการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนโดย ผู้บริหารและบุคลากรทุกคนในโรงเรียนร่วมมือกัน โดยใช้เทคนิควิธีการและกิจกรรมการนิเทศแบบต่างๆ เพื่อ พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล มีการประสานสัมพันธ์และ เสริมสร้างขวัญกำลังใจ โดยมีเป้าหมายร่วมกัน คือคุณภาพของคน คุณภาพของงาน คุณภาพการจัดการศึกษา ของโรงเรียนและคุณภาพของนักเรียน (ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ, 2556) ผู้นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรเป็นผู้ที่มีบทบาทและหน้าที่ต่อ การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553) ซึ่งผู้ช่วยผู้บริหารทุกฝ่าย มีหน้าที่เป็น ทั้งผู้นิเทศและผู้สนับสนุนการนิเทศเช่นเดียวกับผู้บริหารและควรมีบทบาทหน้าที่ดังนี้ 1) เป็นผู้นิเทศภายใน โรงเรียน 2) ร่วมวางแผนและวิเคราะห์โครงการนิเทศภายในโรงเรียน 3) รวบรวมโครงการจัดทำแผนงานและ ปฏิบัติงานปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน 4) ให้คำปรึกษา และให้ความรู้ความเข้าใจแนวทางการนิเทศภายใน โรงเรียน 5) เป็นผู้ประสานงานกับบุคลากรภายนอกที่จะมาช่วยงานนิเทศภายในโรงเรียน เช่น ศึกษานิเทศ ผู้เชี่ยวชาญและวิทยากรจากสถาบันต่าง ๆ 6) เป็นผู้ประสานงานระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ 7) ติดตาม และประเมินผล รวมทั้งควบคุมคุณภาพการดำเนินงานโครงการนิเทศภายในโรงเรียนทุกโครงการ 8)

ให้บริการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในเรื่องอุปกรณ์ วัสดุ-ครุภัณฑ์ รวมทั้งการบำรุงขวัญและกำลังใจอย่างสม่ำเสมอ แก่ผู้ดำเนินงานโครงการและผู้ร่วมโครงการ 9) รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการและจัดทำสถิติ และ 10) สรุปผลการดำเนินงานโครงการแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ซึ่งการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนครั้งนี้ ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารโรงเรียนได้ดำเนินการตามกรอบกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนตามที่กำหนดไว้ จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้ครูผู้รับการนิเทศมีสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดี และมีความพึงพอใจต่อกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 อยู่ในระดับมาก

และการดำเนินการอีกประการหนึ่งที่ผู้วิจัยคิดว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้การวิจัยบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้คือ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของกระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 จากแนวคิดและทฤษฎีของนักการศึกษาด้านการนิเทศการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนหลายท่าน ได้แก่ แฮริส (Harris) แอลเลน (Allen) แกลทเทอร์น (Glatthorn) วัชรา เล่าเรียนดี สงัด อุทรานันท์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และหลักการจัดการเรียนรู้จากการปฏิบัติของ คูเนย์ (Cooney) กอดอน (Gordon) และสเปนเซอร์ (Spencer) นำมาสังเคราะห์จนได้เป็นกระบวนการนิเทศ 6 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Management by data: M) ขั้นตอนที่ 2 วางแผนการนิเทศ (Planning: P) ขั้นตอนที่ 3 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing: I) ขั้นตอนที่ 4 การจัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources: A) ขั้นตอนที่ 5 การปฏิบัติงานตามแผน (Doing: D) และขั้นตอนที่ 6 การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Assessing Process: A) อีกทั้งผู้วิจัยยังได้ดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนสอดคล้องกับแนวทางการนิเทศของจิตติมาวรรณศรี (2557) ซึ่งมีวิธีดำเนินการ 4 ขั้นตอน เป็นแนวทางหลักในการดำเนินการพัฒนา มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 การสำรวจสภาพและปัญหา มีขอบข่ายงานที่ต้องปฏิบัติคือ

1. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล ตัวบ่งชี้คุณภาพด้านต่าง ๆ ของงาน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ มาตรฐานโรงเรียน เป้าหมายของโรงเรียน หรือนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ฯลฯ

2. สำรวจและประเมินความต้องการของครู หรือคณะกรรมการในกลุ่มงานนั้น ๆ

3. จัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการ

4. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา กำหนดกิจกรรมการนิเทศ และดำเนินการตามความต้องการ

ขั้นที่ 2 การวางแผนการนิเทศ

1. การกำหนดวิธีดำเนินการ นำข้อมูลขั้นตอนที่ 1 มาแจกแจงรายละเอียดที่ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และวิธีดำเนินการ

2. การจัดทำโครงการนิเทศ

ขั้นที่ 3 การดำเนินการนิเทศ เป็นการปฏิบัติตามปฏิทินที่กำหนดไว้ตามโครงการหรือกิจกรรม

ขั้นที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุง เป็นการประเมินกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนโดยคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน มีขอบข่ายการประเมินคือ

1. ประเมินการดำเนินงานทุกขั้นตอน

2. นำผลการประเมินโครงการในขั้นตอนที่ 3 มาเป็นข้อมูลกระบวนการ

3. ประเมินความพึงพอใจของครูในการมีส่วนร่วมในกระบวนการนิเทศ

ในส่วนผลการวิจัยที่พบว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนโดยครูผู้รับการนิเทศ อยู่ในระดับมาก รวมทั้งนักเรียนระดับชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2566 มีผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน (O-NET) วิชาภาษาต่างประเทศสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ซึ่งน่าจะเป็นผลที่เกิดมาจากการใช้กระบวนการนิเทศการศึกษา เป็นไปตามแนวคิดของซัลลิแวนและแกรนท์ (Sergiovanni, T.J.g; & Starratt, R.J., 2007) ซึ่งให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของครูและบุคลากรอื่นทางการศึกษา เพื่อปรับปรุงพัฒนาการสอนและเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนนั้น เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนคือ ช่วยให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (อารมณ ฉนวนจิตร, 2556) ผลที่ได้จากการวิจัยดังกล่าวนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของสามารถ ทิมานาค (2553) ได้พัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนตามแนวคิดของคลีกแมน พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการสอนของครูที่ได้รับการนิเทศการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของกนิษฐา เชาววัฒนกุล (2553) ซึ่งพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สอนโดยนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพรุ่นในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ประสิทธิผลการวิจัยที่เกิดขึ้นนี้เป็นผลมาจาก ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์วิธีการจัดการเรียนการสอนจากแนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ของนักการศึกษาหลายท่าน เช่น ธอร์นไดค์ (Thorndike) พาฟลอฟ (Pavlov) กัทธรี (Guthrie) เคิร์ต เลวิน (Kurt Lewin) ทอลแมน (Tolman) เพียเจต์ (Piaget) บรุนเนอร์ (Bruner) การเย (Gagne) สปีนนัท เกตุทัต ทิศนา ขัมมณี อารี พันธมณี อัลท์ (Ault) คูเนย์ (Cooney) กอร์ดอน (Gordon) และสเปนเซอร์ (Spencer) ผลจากการสังเคราะห์วิธีการจัดการเรียนการสอน พบว่า ได้วิธีการจัดการเรียนการสอน 5 ขั้น คือ 1) การสร้างเสริมแรงบันดาลใจ 2) การใช้ผังมโนทัศน์ 3) การถ่ายโอนการเรียนรู้ 4) การเรียนรู้จากการปฏิบัติ และ 5) การสร้างความเข้าใจอย่างถ่องแท้ โดยวิธีการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยใช้แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กล่าวคือ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นหลักสำคัญ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนและประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนควรได้รับ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเต็มตัวและได้ใช้กระบวนการเรียนการสอนต่าง ๆ อันจะนำผู้เรียนไปสู่การเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ซึ่งเป็นไปตามหลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 9 ข้อ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543)

ความพึงพอใจ ซึ่งเป็นความรู้สึก นึกคิด หรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมเชิงบวก เป็นความรู้สึกพอใจ ชอบใจ ในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนและต้องการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุผล ซึ่งกรณีความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยครูผู้รับการนิเทศ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องด้วยการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนับสนุนให้ครูผู้รับการนิเทศ ดำเนินการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วยเทคนิคการสร้างเสริมแรงจูงใจในด้านต่าง ๆ ได้แก่ บรรยากาศในการเรียน วิธีการสอนของครู ลักษณะอารมณ์และบุคลิกภาพของครู เนื้อหา ความต้องการ เป้าหมาย ความสนใจ แรงกดดันต่าง ๆ ในตัวผู้เรียน (กนิษฐา เชาววัฒนกุล, 2553) โดยมีการดำเนินการดังนี้ 1) ครูสร้างความเชื่อมั่นและคาดหวังเชิงบวกในการเรียนให้แก่เด็กนักเรียน 2) การให้เด็กได้เห็นคุณค่าสิ่งๆที่เรียน ครูสามารถช่วยให้เด็กเห็นคุณค่าสิ่งๆที่เรียนได้โดยใช้ทั้งสิ่งจูงใจภายใน อันได้แก่ การเสนอเนื้อหาและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก และสิ่งจูงใจภายนอกที่อาจอยู่ในรูปรางวัลหรือสิ่งตอบแทนอย่างอื่น เช่น การพูดชมเชย 3) การช่วยให้เด็กเกิดความสนใจในสิ่งที่เรียน

ผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) วิชาภาษาต่างประเทศ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2566 ของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 4 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า

ระดับประเทศ ทั้งนี้อาจเนื่องจากการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้ใช้การพัฒนาเชิงระบบ โดยนำวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ได้ออกแบบและพัฒนาไว้มาให้ครูผู้รับการนิเทศนำไปใช้ดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ผู้สอนกำหนดไว้ รวมทั้งนำรูปแบบการเรียนรู้(รูปแบบการสอน) วิธีการเรียนรู้(วิธีสอน) และเทคนิคการเรียนรู้(เทคนิคการสอน) มาประยุกต์ใช้ตามที่ออกแบบไว้ (สุคนธ์ ภูริเวทย์, 2554) การดำเนินการดังกล่าวจึงส่งผลต่อเนื่องกับความรู้ความจำของนักเรียนในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ (Thorndike) เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองซึ่งมีหลายรูปแบบ บุคคลจะมีการลองผิดลองถูกปรับเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะพบรูปแบบการตอบสนองที่สามารถให้ผลที่พึงพอใจมากที่สุด เมื่อเกิดการเรียนรู้แล้วบุคคลจะใช้รูปแบบการตอบสนองที่เหมาะสมเพียงรูปแบบเดียว และจะพยายามใช้รูปแบบนั้นเชื่อมโยงกับสิ่งเร้าในการเรียนรู้ต่อไปเรื่อย ๆ (Hergenhahn, B.R. & Olsen, M.H., 1993).

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การนิเทศภายในเป็นกระบวนการช่วยเหลือครู โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงพัฒนาการสอนและเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ 1) ครูผู้สอนสามารถปรับกิจกรรมย่อยในแต่ละชั้นของวิธีการจัดการเรียนการสอน เพื่อการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายและน่าสนใจมากขึ้น 2) ผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่มควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศ 3) การดำเนินการนิเทศภายใน ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมการนิเทศให้มีบรรยากาศที่ผ่อนคลาย และเป็นประชาธิปไตย 4) การประเมินผลการนิเทศผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการส่งเสริมและเพิ่มบทบาทให้ผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่มมีส่วนร่วมในการประเมินการนิเทศภายในโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กนิษฐา เขาวัวพัฒนกุล. (2553). *การพัฒนาแบบการดูแลให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสอนและการทำวิจัยในชั้นเรียนของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาการสอนคณิตศาสตร์. วิทยาลัยนิพนธ์ ปร.ด. (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.*
- จิตติมา วรณศรี. (2557). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รัตนสุวรรณการพิมพ์3.*
- นพพรพรรณ ญาณโกมุท. (2558). *การพัฒนาแบบการนิเทศการนิเทศภายในตามแนวคิดการศึกษาชั้นเรียนสำหรับโรงเรียนเอกชน. วิทยาลัยนิพนธ์ ปร.ด. (การจัดการศึกษาและการเรียนรู้). นครสวรรค์: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. ถ่ายเอกสาร.*
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.*
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2556). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- วชิรา เครือคำอ้าย. (2552). *การพัฒนาแบบการนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษา. วิทยาลัยนิพนธ์ ปร.ด. (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.*
- สามารถ ทิมนาค. (2553). *การพัฒนาแบบการสอนตามแนวคิดของกลี๊กแมน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการอ่านของครูภาษาไทย. วิทยาลัยนิพนธ์ ปร.ด. (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.*

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *การปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุคนธ์ ภูริเวทย์. (2554). *การออกแบบการจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อารมณ ฉนวนจิตร. (2556). *นวัตกรรมนิเทศการจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Gordon, S.E. (1993). *We Do: Therefore, We Learn. Training & Development*. Vol. 47, no.10.